

WEST HAMIN MURHA

MIKE HOLLOW

BAZAR

MIKE HOLLOW

**WEST HAMIN
MURHA**

Suomentanut Hanna Arvonen

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

1. painos
Suomentanut Hanna Arvonon
Suomenkielinen laitos © Hanna Arvonon ja Bazar kustannus 2026
Englanninkielinen alkuteos *The Blitz Detective*
Copyright © 2015 Mike Hollow

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@bazarkustannus.fi

ISBN 978-952-403-687-0

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

PROLOGI

Hän oli yksin, eikä ketään ollut auttamassa. Hän kuuli mielipuolen jokaisen rahisevan henkäyksen ollessaan ansassa äänettömässä tilassa kahden hautarivin välissä. Väljähtäneen oluen lemu hapatti ilman heidän välissään, kun tumma hahmo tarttui hänen takkinsa rinnoiksi ja nykäisi hänet lähemmäksi. Hyökkääjän ilme oli häijy, ja otsalle vedetty lakki oli nuhruinen. Yksikään todistaja ei olisi pystynyt tunnistamaan miestä, vaikka joku olisi sattumalta täällä kuolleiden synkässä korvessa ollutkin. Hodgson kuitenkin tunsu miehen paremmin kuin halusikaan ja toivoi, etteivät he olisi koskaan kohdanneet.

Se oli järjetöntä. Vain sadan jaardin päässä oli taloja. Hän erotti oikealla puolellaan kattojen ja savupiippujen ääriiviivat yötaivasta vasten, mutta pimennyksen syvyyksissä missään ei näkynyt valon pilkahdustakaan, ja hän olisi yhtä hyvin voinut olla kuussa. Ainoat ihmiset, jotka olivat tähän aikaan yöstä ulkona, olisivat ilmavalvojat ja poliisi, eikä heistä kuulunut hiiskahdustakaan. Heillä oli kuitenkin riittävästi tekemistä.

Hän tiesi tarvitsevänsä mutta ei pystynyt estämään sitä. Hän oli liian syvissä vesissä, ja tuttu paniikin hyökyaalto vyöryi hänen ylitseen. Hänen isällään oli tapana sanoa, että

koirat ja hevoset haistoivat pelon, joten ehkä ihmisetkin haistoivat sen. Hän muisti kaksi naista, jotka olivat syksyllä 1916 pysäyttäneet hänet Stratford High Streetillä ja antaneet hänelle valkoisen höyhenen. Ehkä he olivat haistaneet hänen pelkuruutensa. Hän olisi voinut puolustautua, koska hänet oli virallisesti todettu palvelukseen kelpaamattomaksi likinäköisyytensä vuoksi. Mutta ei, hän oli vain ottanut höyhenen vastaan sanomatta ja jatkanut matkaansa. Hän tiesi naisten olevan oikeassa: hän oli läpeensä pelkuri.

Nyt hän kuuli sopertelevansa jotain hyödytöntä höpinää ilmoituksesta poliisille. Mies irrotti otteensa toisesta takinkäänteestä mutta vain läimäyttääkseen häntä kasvoille. Isku kirveli poskea, ja silmälasit pureutuivat kipeästi Hodgsonin nenänvarteen. Hän halusi itkeä. *Samalla tavalla gangsterit läimäyttävät hysteerisiä naisia elokuvissa*, hän mietti. *Hän tietää, ettei minun kanssani tarvita muuta.*

”Ette enää olekaan niin koppava, vai mitä, herra Hodgson?” hänen kiduttajansa murahhti. ”Mielestäni teidän on aika tehdä hiukan enemmän töitä meidän pikku järjestelymme puolesta.”

Mies tönäisi Hodgsonin hautakiveä vasten. Sen reuna iskeytyi hänen selkärankaansa ja hän lysähti maahan.

Nöyryytys. Taas. Koko hänen elämänsä ajan. Hänen vaimonsa kuvitteli, että he olivat yhteiskunnan parempiluokkaisia, koska hän työskenteli työvoima- ja kutsuntaministeriössä, mutta hän tiesi asemansa olevan häpeällisen alhainen miehelle, jonka ura oli kestänyt jo kaksikymmentäneljä vuotta. Kaikkien näiden vuosien jälkeen hän mietti vieläkin, tiesikö vaimo, millaisen miehen oli nainut. Hän itse ainakin tiesi liiankin hyvin. Hän muisti itsensä yksitoista-

vuotiaana ja jengin, joka oli käynyt hänen kimppuunsa matkalla koulusta kotiin – vanhempia poikia, jotka halusivat huvitella viimeisenä lukuvuonnaan Water Lanen koulussa. West Hamin alakoulun koulupuku teki hänestä helpon maalitaulun. Kun pojat nappasivat hänen lakkinsa ja heittivät sen lähimmän talon katolle, hän oli ymmärtänyt ensimmäisen kerran elämässään olevansa uhri. He olivat olleet vain joukko neljätoistavuotiaita poikia, mutta heillä oli ollut ylivoima ja valta. Ja nyt hän oli voimaton yhden miehen ylivoiman edessä.

”Kyllä minä teenkin”, hän sanoi. ”Mutta se on vaikeaa. Ette ymmärrä.”

”Ymmärrän vallan mainiosti”, mies sanoi nostaen hänet taas jaloilleen.

Hodgson työnsi lasit ylemmäksi nenällään. Nyt hän näki kolmen tuuman mittaisen arven hyökkääjänsä poskessa, lähellä korvaa. Mies ei näyttänyt niin vanhalta, että arpi voisi olla peräisin viime sodasta, eikä niin nuorelta, että olisi voinut olla mukana nykyisessä. Hodgson yritti olla miettimättä, miten mies olisi voinut sen saada.

”Katsokaa vain tänne, herra Hodgson. Olette mukava mies, joten annan teille vielä yhden mahdollisuuden.”

Miehen ivallinen sävy teki asian selväksi, kun tämä veti housuntaskusta ryppyisen paperinpalan, työnsi sen Hodgsonin povitaskuun ja taputti sitten hänen rintamustaan muka rauhoittavasti.

”No niin, herra Hodgson, hoitakaa vain tämä pikku porukka, ja tienaatte mukavasti jokaisesta. Mutta tehkää se hyvin. Muuten paljastan teidät – tai pahempaa. Ettehan unohda?”

Hodgson vakuutti nopeasti muistavansa helpottuneena siitä, että koettelemus oli ohi. Ennen kuin sanat tulivat suusta, hän sai ensimmäisen iskun vatsaansa, sitten toisen kasvoihin, kolmannen päähän ja seuraavan jälleen vatsaan. Sen jälkeen hän meni laskuissa sekaisin.

Hän havahtui saappaan töniessä hänen vasenta jalkaansa.

”Onkos herra ollut juhlimassa?”

Hän ei tiennyt, missä hän oli tai mitä kello oli. Hänen silmiään kirveli, kun hän ponnisteli ne auki ja näki kaksi hahmoa, jotka seisoivat hänen yläpuolellaan varjokuvina vaalenevaa taivasta vasten. Hän ei nähnyt heidän kasvojaan ja oletti ensin päähineiden muodon perusteella heidän olevan sotilaita tai ehkä kodinturvapartio. Toinen miehistä kyykistyi hänen viereensä, ja nyt Hodgson erotti sumeasti teräskypärään valkoisella kirjoitetun tekstin ”Poliisi”.

”Teidän taitaa olla parasta tulla meidän mukaamme, jotta voimme hiukan siistiä teitä ennen kuin rouvanne näkee teidät”, poliisi sanoi.

Hodgson sulki silmänsä, kun miehet tarttuivat hänen käsivarsiinsa ja nostivat hänet seisomaan.

Jokaista osaa hänen kehossaan särki. Hän yritti keskittyä ja katsoi halpaa, mustaa pukuaan, joka oli ryppyinen ja likainen. Miten hän voisi vakuuttaa olevansa kunniallinen virkamies, kun hän varmasti näytti rahvaanomaiselta tappelupukarilta? Ja vielä pahempaa, miten hän selittäisi tämän kaiken Annille?

Hänen oli keksittävä jotain. Hänen oli löydettävä jokin keino estääkseen mielipuolta tuhoamasta hänen elämänsä.

LUKU 1

Silloin tällöin Jago toivoi, ettei hän olisi poliisi. Juuri nyt hän olisi halunnut marssia ulos, ylittää kadun ja repiä julisteen seinältä. Se oli ollut siellä niin kauan, että useimmat ihmiset eivät luultavasti enää edes huomanneet sitä, mutta häntä se suututti edelleen. Se oli kokonaisuudessaan tärkelevä ja alentuva, aivan niin kuin hallitus, joka oli sen sinne laittanut, hän mietti.

Hän yritti olla ajattelematta asiaa. Ei hän tänne sen vuoksi ollut tullut. West Ham Lanen toisella puolella olevaa hämmentävää julistetta lukuun ottamatta Ritan kahvila oli turvakeidas, jossa oli aina tarjolla ystävällinen vastaanotto ja hyvää kotiruokaa. Tänään, niin kuin lukemattomia kertoja aikaisemminkin, Jago oli tullut tänne saadakseen pienen hengähdystauon työstä, rikoksista, maailmalta.

Hän näki Ritan lähestyvän riepu kädessä ja lyijykynä korvan takana niin kuin aina. Rita oli ikääntynyt kauniisti, Jago mietti. Tietyn ikäinen nainen, kuten ranskalaiset asian ilmaisisivat – toisin sanoen nelikymppinen, kuten Jago itse, mutta jo kaksikymmentäkaksi vuotta leskenä elänyt kaksikymmentäkolmevuotiaan tyttären äiti. Kukkakuvioisine esiliinoineen ja turbaaniksi kiedottuine huiveineen Rita

kohteli asiakkaitaan aivan kuin he olisivat vain piipahtaneet hänen luokseen juomaan kupposen teetä.

”Iltapäivää, herra Jago”, Rita sanoi. ”Nautitteko näkymästä?”

”En”, Jago vastasi. ”Ettekö voisi käskeä kaupunkia ottamaan tuon julisteen pois? Se ärsyttää minua.”

Rita katsoi ulos ikkunasta. Lasissa risteilevät liimapaperinauhat olivat olleet siinä jo vuoden ja alkaneeet irtoilla kulmistaan. Rita hinkkasi pienen tahran pois rievullaan.

”Olen pahoillani näistä ikkunoista. Niihin täytyy varmaan laittaa uutta liimanauhaa, vaikken ymmärrä, miksi vaivaudumme. Sotaa on käyty jo vuosi, eikä tätä katua ole pommitettu kertaakaan. Mutta mitä vikaa julisteessa on, kultaseni? Tarkoitatteko tuota punaista tuolla seinällä? Onhan se aika kulunut.”

”Niin on, mutta valitettavasti tekstin erottaa vielä juuri ja juuri. Katsokaa.”

Rita luki sanat hitaasti.

””Teidän rohkeutenne, teidän iloisuutenne ja teidän päättäväisyytenne tuovat meille voiton.’ Mitä vikaa siinä on?”

”Kaikki. Millainen idiootti kuvittelee, että sodan voi voittaa olemalla iloinen? Päättäjien pitäisi viettää muutama viikko juoksuhaudassa rottien keskellä polvia myöten mudassa ja veressä niin kuin teidän Walterinne ja minä teimme. Sen jälkeen voidaan katsoa, miten hilpeitä he ovat. Ja katsokaa: ’Teidän’ on alleviivattu joka kerta. ’Meille’ olisi myös voinut alleviivata, jotta tulisi täysin selväksi, että ’me’ olemme hallitsijoita ja ’te’ hallittuja. On

ihme, ettei kukaan sataman kommunisteista ole hiiviskellyt tänne yöllä maalipurkin kanssa ja tehnyt sitä heidän puolestaan. Mitä Whitehallin konttorirovotilla oikein on aivojen tilalla?”

”Se ei siis ole lempijulisteenne, herra Jago? Suoraan sanoen olen yllättynyt. Puhutte tuollaisia, vaikka olette sentään kruununpalvelija. Jos joku muu kuulisi teidän puhuvan tuollaisia, joutuisitte pidättämään itsenne.”

”Älkää huoliko, Rita, tämä tarkoitettu on vain teidän korvillenne. En kiertele paasaamassa tuollaisia kaikille, mutta tiedän, että teille voin purkaa hiukan höyryjä.”

”Jos haluatte, voin käväistä kaupungintalolla ja pyytää heitä kaapimaan sen pois seinältä. Perusteeksi sanon, että se ärsyttää asiakkaitani ja tuhoaa kahvilani.”

”Suoraan sanoen, Rita, en yllättyisi, jos West Hamin kaupunginvaltuusto olisi jättänyt sen siihen tarkoituksella. Ajatelkaa nyt: maailman surkein propagandajuliste, jonka ovat kehittäneet Chamberlain ja hänen Tory-hallituksensa, mutta kaupunginvaltuustossa on ollut työväenpuolue vallassa kaksikymmentä vuotta. He jättivät sen siihen luultavasti politiikan vuoksi.”

”Minun mielestäni pohditte sitä liikaa. Ja joka tapauksessa sää on jo melkein tuhonnut sen puolestanne ja se putoaa pian seinältä.”

Rita pyyhki pöydän, astui sitten askelen taaksepäin, otti lehtiön esiliinan taskusta ja kynän korvan takaa.

”No niin, mitä haluaisitte? Myöhäisen lounaan?”

”Ei muuta kuin kannullinen teetä kahdelle, kiitos, ja pari herkullisia kivipikkuleipiänne. Odotan kollegaani – hän meni vain käymään miestenhuoneessa.”

”Tuon teen ja pikkuleivät, kun näen hänen tulevan takaisin. Onko hän se nuori mies, jonka kanssa tulitte sisään? En ole tainnut nähdä häntä täällä aikaisemmin.”

”Kyllä, hän on apulaiseni, rikoskonstaapeli Cradock. Vien hänet katsomaan iltapäivän jalkapallo-ottelua. Esittelen hänelle vähän paikalliskulttuuria.”

”No, sää on ainakin sopiva siihen, toivottavasti teidän joukkueenne voittaa. Tämä teidän konstaapelinne näyttää mukavalta nuorelta mieheltä. Voisi sopia minun Emilylleni. Onko hän varattu?”

”Olen pahoillani, Rita, minulla ei ole aavistustakaan – ja vaikka olisikin, en kertoisi teille.”

”Taidatte kaivata ylikonstaapeli Clarkia? Onko hän palannut armeijaan?”

”Kyllä, kun sota julistettiin, hänet kutsuttiin palvelukseen muiden reserviläisten kanssa. Nykyään meillä on niin pahasti pulaa työvoimasta, etten saa rikosylikonstaapelia Clarkin tilalle, joten joudun tyytymään rikoskonstaapeliin.”

”Sama täällä, kultaseni”, Rita sanoi. ”Edellinen tyttö, joka oli minulla töissä, otti lopputilin, koska saa kuulemma parempaa palkkaa ammustehtaassa. Nyt joudun tyytymään Phyllisiin. Se tyttö on liian hidas edes vilustumaan, jos minulta kysytään. Nykyajan nuoret eivät tiedä, mitä kova työ on, vai mitä, herra Jago?”

”Ihan toista kuin silloin, kun me olimme nuoria, Rita, se on varmaa. Joskus katson Cradockia ja ajattelen, etten ymmärrä häntä. Eikä se johdu vain sukupolvien välisestä erosta, vaan sodasta. Jos sen on kokenut, katsoo asioita eri tavalla. Niin yksinkertaista se on.”

”Totta”, Rita huokaisi. ”Siitä on nyt kaksikymmentäkaksi vuotta, kun minun Walterini kuoli, mutta se on vieläkin mielessäni joka päivä. Useimmille ihmisille olen kuitenkin vain yksi soteleski muiden joukossa, ja kuka haluaisi ajatella sellaista? Teitä lukuun ottamatta tietenkin. Olette aina ollut kovin ymmärtäväinen. Joskus mietin, että minun olisi pitänyt muuttaa jonnekin muualle, aloittaa alusta, mutta jotenkin en vain tullut tehneeksi sitä. En tiedä, miksen.”

”Koska meidän kaltaisemme ihmiset kuuluvat tänne, Rita.”

”Niinpä kai. Kotia ei voita mikään, eikö niin? Mutta turha surra, vai mitä? Se ei auta ketään. Toin teille sanomalehden luettavaksi odottaessanne. Eilinen *Express*. Tiedän, että luette sitä mielellänne.”

Rita ojensi hymyillen Jagolle *Stratford Expressin* ja osoitti sitten naulakkoa hänen takanaan.

”Onko teillä uusi hattu?”

”Hyvin tarkkanäköistä, Rita. Teistä olisi pitänyt tulla etsivä.”

Rita purskahti nauruun.

”Ei totisesti, kultaseni. En ole tarpeeksi fiksu. Te olette vain aina niin siististi pukeutunut, toisin kuin useimmat miehet näillä main, joten huomaa, mitä teillä on päällänne.”

Jago otti hatun seinältä naulakosta ja pyyhkäisi sitä takinhihalla.

”Olette oikeassa. Ostin sen viime viikolla. Ensimmäinen uusi hattu viiteen vuoteen, ja aion käyttää sitä ainakin seuraavat viisi vuotta.”

Hattu oli hiilenharmaa huopahattu, jonka lieri oli taivutettu edestä alas. Jago ei halunnut ajatella, mitä miehet

poliisiasemalla sanoisivat, jos tietäisivät, miten paljon hän oli siitä maksanut, vaikka edes rikoskomisarion palkalla ei ollut paljonkaan varaa hemmotella itseään. Jos hän olisi ollut perheellinen, sitä olisi voinut sanoa häpeälliseksi tuhlaukseksi, mutta hänellä ei ollut vaimoa eikä lapsia, joten hänen omatuntonsa oli puhdas.

”Ja komea onkin”, Rita sanoi. ”Näytätte aina oikealta herrasmieheltä.”

Rita palasi keittiöön, ja Jago laittoi hattunsa takaisin naulakkoon. Häntä hiukoi, eikä Cradockia näkynyt vielä. *Vauhtia, poika*, hän ajatteli. *Haluan teekupposeni.*

Suurin osa lauantain lounasvieraista oli jo lähtenyt, mutta kahvilassa oli silti kiireistä. Ritalla oli radio auki niin kuin aina, ja asiakkaiden puheensorinan yli Jago kuuli Leslie Hutchinsonin pehmeän äänen laulavan, että huomisesta tulisi kaunis päivä. Se oli osa kansallista iloisuuden tavoittelua, hän päätteli, mutta tällaisena päivänä se oli melkein uskottavaa. Syyskuuta oli kulunut jo viikko, mutta ilma oli edelleen vuodenaikaan nähden lämmintä, oikeaa rantasäätä – vaikka ketään ei enää päästetty lähellekään rannikkoa.

Lopulta Cradock palasi takaisin.

”Tulehan, poika, minä kuolen nälkään”, Jago sanoi. ”Mitä sinä siellä oikein puuhasit? Luulin jo, että aiot leiriytyä sinne.”

”Anteeksi, pomo”, Cradock sanoi.

”No, paina puuta. Teetä on tulossa.”

Hetken kuluttua Rita toi heidän tilauksensa ja kattoi pöytään kupit ja lautaset, teekannun ja siivilän sekä kaksi isoa kivipikkuleipää.

”Olkaa hyvä, herrat”, Rita sanoi. ”Hihkaiskaa, jos tarvitsette vielä jotain.”

Hän iski teatraalisesti silmää Jagolle ja lähti. Jago näki Cradockin pelästyneen ilmeen.

”Älä huoli, hän vain vitsailee. Rita ja minä olemme vanhoja tuttuja.”

Jago kaatoi teetä kuppeihin ja työnsi toisen Cradockin eteen ja lusikoi itselleen sokeria keskellä pöytää olevasta lohkeilleesta lasikulhosta. Hän oli vähentänyt sokerinkäytön kahteen lusikalliseen tammikuussa, kun säännöstely oli alkanut – se oli hänen osuutensa sotaponnisteluista – mutta ensimmäinen siemaus oli silti miellyttävän makea. Hän maiskautti huuliaan tyytyväisesti huokaisten.

”No, miten sinun iloisuutesi laita on tänään, Peter?” hän kysyi nyökäten päällään kohti ikkunaa.

Cradock seurasi hänen katsettaan ja huomasi loukkaavan iskulauseen.

”Jos olisin julistealalla, olisin varmasti iloinen, sir”, nuori mies sanoi. ”Kuka niitä sitten painaakin, saa varmasti hyvät rahat. Mutta ainahan sodassa joku tienaa. Ei niin pahaa olekaan, ettei se olisi jollekulle hyväksi.”

Jago nyökkäsi ja katsoi Cradockia.

”Ja sama englanniksi?”

”Sir?”

”Unohda, ymmärsin kyllä.”

Cradock haukkasi pikkuleipäänsä.

”Olitte oikeassa näistä kivipikkuleivistä, sir”, hän sanoi. ”Maukasta ja makeaa.”

Jago pyöräytti silmiään. ”Jätä iskulauseet koomikoille”, hän sanoi. ”Olet poliisi, et mikään komeljanttari. Yritä

muistaa se. Sinun ongelmasi on se, että kuuntelet liikaa radiota.”

Cradock keskittyi työntämään pikkuleipää suuhunsa eikä näyttänyt edes kuulevan, mitä hänen pomonsa sanoi. Jago otti *Expressin* ja katsoi sen etusivua. Parin minuutin kuluttua hän naksautti kieltään ja laski lehden alas puhutellakseen taas Cradockia.

”Oletko nähnyt, mitä sanottavaa paikallislehdellä on viime viikonlopun ilmahyökkäyksistä?”

Cradock pudisti päätään suu edelleen täynnä.

”He saavat sen kuulostamaan viihteeltä. Kuuntele: ’Lauantaina ja maanantaina iltapäivällä monet saivat jännittävän kokemuksen päästessään näkemään alueella ilma- taisteluja.’ Jännittävän kokemuksen? Jos saksalaiset alkavat pommittaa meitä kunnolla, se ei ole varmasti heistä enää kovin viihdyttävää. Ja tässä sanotaan: ’Anderson- suoja, johon viisi henkilöä oli hakeutunut turvaan, räjähti palasiksi.’ Kauniisti sanottu. Se tarkoittaa sitä, että viisi ihmistä räjähti palasiksi metallikopissa omalla takapihallaan, mutta sitä ei vain sanota. Mitä he kirjoittavat sitten, kun viisisataa ihmistä yössä räjähtää taivaan tuuliin?”

”Ette kai usko, että niin kävisi oikeasti, pomo?” Cradock kysyi yrittäen napata kiinni muruset, jotka putoilivat suusta hänen puhuessaan. ”Uutisissa kerrottiin eilen herra Churchillin sanoneen, etteivät ilmahyökkäykset ole olleet puoliksikaan niin pahoja kuin odotettiin, eivätkä sireenit oikeasti tarkoita sitä, että kukaan olisi todellisessa vaarassa. Tai jotain sinne päin.”

”Sinä siis uskot, että pahin on jo ohi, niinkö?” Jago kysyi.

”No, en ole varma, sir, mutta se kuulostaa melko positiiviselta.”

”Kyllä”, Jago sanoi, ”niin kuin se tiedotusministeriön ilmoitus, joka oli lehdissä. Muistatko sen? ’Pidän pään kylmänä, menen suojaan, ja muistan, että todennäköisyys loukkaantua on yksi tuhannesta.’ Meidän pitää siis vain pitää pää kylmänä, niin kaikki on hyvin. Ja olla tietenkin iloisia, koska joku toinen piruparka kärsii, en minä.”

Halveksivasti tuhahtaen hän kumartui pöydän yli ja alensi ääntään.

”Minä uskon, että tilanne voi muuttua vielä pahemmaksi ennen kuin se paranee. Churchill saattaa olla oikeassa, ilmahyökkäykset eivät ole ehkä olleet niin pahoja kuin hallitus odotti – ennen sotaahan jotkut ihmiset arvioivat, että ensimmäisenä päivänä pommit surmaisivat viisikymmentätuhatta ihmistä. Mutta se ei tarkoita sitä, ettei tilanne voisi muuttua tulevaisuudessa pahemmaksi, etenkin nyt, kun Hitler on vain kahdenkymmenen mailin päässä Englannin kanaalista.”

”On kuitenkin parasta ajatella positiivisesti, vai mitä sanotte, sir?”

”Voi, epäilemättä”, Jago vastasi. ”Epäilemättä.”

Hän laskosti *Expressin* ja pani sen pöydälle. Cradockin kouluttaminen oli raskasta työtä. Poika ei ollut Clarkin veroinen etsivä, mutta toisaalta kaikkien oli aloitettava jostain. Jago puhalsi teetään jäähdyttääkseen sitä, ja sieまい sitä katsoen mietteliäästi uutta ostostaan naulakossa.

Ehdottomasti hyvä sijoitus, hän mietti. Yksi siviiliasussa työskentelyn parhaista puolista oli edelleen se, että hän sai itse valita, mitä puki päälleen. Kaksi vuotta armeijassa ja

sen jälkeen vuosia konstaapelina oli tarpeeksi univormuelämää. Nyt pukeutuminen vaati tietenkin vähän vaivanäköä. Esimerkiksi hattu saattoi olla joko etu tai haitta. Ja hän oli varma, että huopahattu oli hänelle etu.

Samaa hän ei tosin voinut sanoa miehestä, jonka näki Cradockin oikean olkapään takana. Läheisessä pöydässä istuva leveäharteinen mies oli kumartunut keskustelemaan pöydän yli seuralaisensa kanssa. Jago näki miehestä vain selän, mutta se oli ainakin selvää, että miehen kapealierinen hattu, jonkinlainen trilby, oli erittäin huono valinta. Lieri oli liian kapea miehen korville, ja se vain korosti sitä, miten ne höröttivät. Kuin maljakon kädensijat, Jago mietti.

Mikä pahinta, mies piti hattua päässään istuessaan pöydässä. Ritan kahvila ei ehkä ollut mikään Ritz, mutta siitä huolimatta sellainen käytös kertoi, että miehellä oli huono maku tai ehkä puutteellinen kasvatus. Jago alkoi tarkkailla miestä, ja hän huomasi tämän elehtivän aggressiivisesti vastapäätä istuvalle miehelle. Kuka trilby-mies sitten olikin, tämä ei ollut mikään kainostelija.

Toinen mies oli hyvin erilainen. Hän istui kasvot kohti Jagoa, joten hänen ilmeensä näkyi selvästi. Tällä miehellä näytti olevan paremmat käytöstavat. Hän oli riisunut halvannäköisen mustan knallinsa mutta puristi sen lieriä kaksin käsin painaessaan sitä rintaansa vasten. Se sai miehen näyttämään siltä kuin tämä olisi rukoillut, Jago mietti. Mies oli pulska ja iho oli läikikäs, ja hän näytti vaivautuneelta arkipäiväisen näköisessä tummassa puvussa ja jäykässä kauluksessa. Ehkä nuorempi pankkivirkailija, vähän yli kaksikymmentävuotias. Miehen ilme oli kuin pelästyneellä kaniinilla.

Cradockin ääni keskeytti Jagon havainnoinnin.

”Mihin aikaan se alkaa, sir? Siis jalkapallo-ottelu?”

Jago käänsi katseensa kahdesta muukalaisesta takaisin Cradockiin.

”Neljännestä yli kolme”, hän sanoi. ”Voit juoda teesi rauhassa, ehdimme kyllä hyvissä ajoin. Otteluissa on yleisöä nykyään niin vähän, etteivät he luultavasti aloita ennen kuin me pääsemme sinne.”

Cradock näytti helpottuneelta ja keskittyi uudelleen pikkuleipäänsä.

”Ja siitä muistinkin, Peter. Tässä on sinulle toinen vinkki”, Jago sanoi.

”Niin, sir? Mikä se on?”

”Ellei seurassasi ole naista, istu aina naisen paikalle.”

Jagoa huvitti hämmentynyt ilme, joka välähti Cradockin leveillä kasvoilla.

”En tiedä, ymmärrätkö, pomo. Jalkapallokentällä ei saa istumapaikkoja, ellei omista jalkapalloseuraa.” Kons-
taapeli mietti hetken. ”Eikä kyllä saa naisseuraakaan.”

Jago hymyili kärsivällisesti. ”Ei pelissä, tarkoitan täällä. Se on neuvo, jonka sain isältäni. Jos koskaan viet naisen ulos illalliselle, anna hänelle paikka, jossa hän istuu kasvot kohti ravintolasalia. Tai kahvilaa.”

”Miksi, sir?”

”Jotta hän näkee huoneen. Sitä pidetään kai herras-
miesmäisenä. En tosin usko, että isälläni oli koskaan tar-
peeksi rahaa viedä naisia illalliselle, eikä ainakaan vaimoan.
Tarkoitan, että jos haluat tietää, mitä tällaisessa paikassa tapah-
tuu, istuudu naisen paikalle. Sen ansiosta minä tiedän kaiken,
mitä sinun selkäsi takana tapahtuu, etkä sinä tiedä mitään.”

Cradock aikoi kääntyä katsomaan, mutta komisario viittasi häntä pysymään paikallaan.

Jago keskittyi jälleen katsomaan pelokasta kaninnaamaa, joka näytti nyt entistä kiihtyneemmältä. Kun trilby-mies alkoi nousta tuoliltaan, Jago teki samoin.

”Pysy siinä, palaan pian”, hän sanoi Cradockille ja nousi pöydästä. Hän ajoitti liikkeensä niin, että hänen ja miehen polut ristesivät ja hän hipaisi tämän olkapäätä.

”Anteeksi”, hän sanoi muukalaiselle. ”En katsonut eteeni.”

Mies vilkaisi häntä ja murahti epämääräisesti, minkä Jago tulkitsi anteeksipyyntönsä hyväksynnäksi, ja jatkoi siten matkaa. Korvia ja vasemmassa poskessa olevaa arpea lukuun ottamatta miehessä ei ollut mitään erityisen silmiinpistävää, mutta Jago painoi tämän kasvot siitä huolimatta mieleensä. Se oli luultavasti vain piintynyt poliisin tapa.

Jago käveli kiihtyneen kaninnaaman ohi. Jäätyään yksin pöytään nuori mies tuijotti suoraan eteensä ja piti edelleen molemmin käsin kiinni hatustaan, mutta nyt ele näytti siltä kuin hän olisi puristanut rattia autossa, jonka hallinnan oli menettänyt ja joka oli menossa kohti väistämätöntä törmäystä.

MURHA KESKELLÄ LONTOON POMMITUKSIA

Aurinkoisena syyskuun päivänä vuonna 1940 lontoolaiset näyttävät heittäneen mielestään sodan – kunnes ilmatorjuntahälytys ujeltaa merkinä vihollisen hyökkäyksestä. Salamasota alkaa ja normaali elämä päättyy siihen. Mutta rikokset eivät.

Samana yönä West Hamin pikkukaduilta löydetään miehen ruumis. Kun rikoskomisario John Jago kutsutaan paikalle, hän tunnistaa uhrin olevan paikallinen rauhantuomari Charles Villiers. Kuolema vaikuttaa epäilyttävältä, mutta saksalaisten pommi tuhoaa kaikki todisteet. Sota tai ei, murha on silti murha, ja Jagon tehtävänä on selvittää totuus.

© Mark Wilson

Lontoossa asuva Mike Hollow (s. 1953) on työskennellyt mm. toimittajana, kääntäjänä ja copywriterina. Hän rakastaa viihdyttävien tarinoiden luomista ja on nykyään täysipäiväinen kirjailija. *West Hamin murha* on ensimmäinen häneltä suomen- nettu teos ja se aloittaa sota- ajan Lontooseen sijoittuvan historiallisen Blitz-dekkarisarjan.

ISBN 978-952-4-03687-0

84.2

www.bazarkustannus.fi